

KOREOGRÁFUS

SZAKMAISMERTETŐ INFORMÁCIÓS MAPPA

Humánerőforrás-fejlesztési Operatív Program
(HEFOP) 1.2 intézkedés

„Az Állami Foglalkoztatási Szolgálat fejlesztése”

KOREOGRÁFUS

Feladatok és tevékenységek

A tánc az ember egyik legősibb kifejezési formája. A különböző kultúrákban mindig nagy jelentősége volt a tánc által közvetített érzéseknek, gondolatoknak. Minden kor, minden civilizáció ismerte a táncot. Az ember táncolt, ha vallásos élményben akart részesülni, táncolt, ha örült valaminek, táncolt, ha félt. Táncolt a fontos társadalmi, vagy családi események kapcsán, de akkor is táncal lelkesítette magát, ha hadba vonult. Ezeknek a táncoknak jól meghatározott elemei, szabályai voltak, amelyek pontosan kifejeztek, jeleztek bizonyos érzéseket. Ezeket a táncformákat, jeleket az emberek generációról generációra átadták egymásnak, a szociális tanulás (utánczás) segítségével. Az emberi kultúra sokoldalú fejlődésének eredményeként, a tánc, mint mozgás egyre inkább bevonult a művészi értékek közé. A tánc értelemszerűen mindig valamilyen zenével volt kapcsolatban. Ahogy a művészetek fejlődtek, a társadalmak igényei szerint, úgy egyre inkább gazdagodtak azok a táncal is kifejezhető formák, amelyek összefüggő módon már történeteket voltak képesek kifejezésre juttatni. A XVI-XVII. századtól ez a kifinomult tánc a királyi udvarok kedvenc időtöltése, szórakozása lett. Ezt az új táncformát nevezték balettnek, amely, azóta is a tánc egyik legnépszerűbb megjelenési formája. A tánc ma különböző műfajokban jelenik meg: van a klasszikus és modern balett, illetve vannak a népi hagyományokra támaszkodó táncok, amelyeket pl. a táncházakban egyre nagyobb tömegek, szívesen gyakorolnak. A tánc ma egyre inkább egy meghatározott elemekből felépülő, ugyanakkor rögtönzéseket sem nélkülöző együttes játék, amely akkor válik élvezhetővé, ha az egyes lépések, fordulatok, kifejezési formák megtervezettek, megrendezettek lesznek. Ezt a tervezési, rendezési feladatot látja el a koreográfus.

Melyek a jellemző feladatok, tevékenységek ebben a szakmában?

A koreográfus tanulmányozza a darab zenéjét, témáját, elkészíti a tánc mozgástervét, vezeti a próbákat, bemutatja a táncosoknak a mozdulatokat, elmagyarázza a darabbal kapcsolatos elképzeléseit, rendezi a táncjáték egymást váltó jeleneteit. A táncművész szólótáncosként, partnerrel vagy tánckar tagjaként klasszikus, népi, modern vagy

akrobatikus táncokat ad elő. Rendszeres gyakorlással, a tánc műfajának megfelelően tökéletesíti mozgását, izmait kellő kondícióban tartja. A koreográfus, táncművész munkája sokrétű tevékenység, amely ép és egészséges érzékszerveket és mozgásrendszert igényel, mivel munkájának lényegi része a mozgás. A sikeres rendezéshez, táncoláshoz elengedhetetlen a kifinomult zenei hallás, a jó ritmusérzék. A koreográfiák megtervezéséhez, a bonyolult mozgáskombinációk elképzeléséhez és kivitelezéséhez kiemelt jelentőségű a jó térlátás. A koreográfus, táncművész szabályokat alkalmazó, alkotó tevékenységet végez, amely elsősorban kreativitást igényel. Megtervezi, és szimbólumokkal leírja a táncosok mozdulatait. A megtervezett produkció, koreográfia alapján végzi a mozgáspróbákat, gyakoroltatja a mozgáskombinációkat, elmagyarázza a darabbal kapcsolatos elképzeléseit. A koreográfus és táncművész előadásokon klasszikus, vagy modern balettet, népi vagy modern táncokat ad elő, legtöbbször zenei kísérettel. A bemutató előtti, napi 4-6 órás próbák mind fizikailag mind szellemileg nagy megterhelést jelentenek. Jellemző munkakörök: balettmester, (klasszikus és népi) magántáncos, szórakoztató táncos, tánckari tag, táncpedagógus.

Milyen anyagokkal, eszközökkel kell dolgoznia?

A koreográfus, táncművész legfőbb munkaeszköze a saját teste, amivel kifejezi érzéseit, valamint szakmai felkészültsége, és kreativitása. Ez a munka az átlagosnál érzékenyebb személyiséget igényel, s a szerepformálással együtt járó hatalmas szellemi erőfeszítés, a gyakori érzelmi magasfeszültség olykor erejükön felüli teherpróba elé állítja a művészeket. Munkaeszköze a zenedarabok és a táncmozgás szimbólumokkal való leírásai. De munkaeszköznek tekinthetjük azokat a kellékeket, amelyek segítik a táncprodukció létrejöttét (pl. cipők, csizmák, speciális ruházat.).

Hol végzi a munkáját?

Munkáját próbatermekben, táncstúdióban végzi. Az előadás sokféle helyszínen történhet, színpadon, televízióban, mozifilmen, tehát külső terepen, éjszakai bárokban, önálló produkció keretében, vagy más előadásokhoz kapcsolódóan. Munkájában nem ritka az utazás sem, változatos helyszíneken léphet fel, ahol alkalmazkodni kell a körülményekhez. A munkához hozzátartozik az átlagtól eltérő munkaidő-beosztás (éjszakázás, hétfégi

munka), hiszen a színházi előadások az esti órákban zajlanak, s nemegyszer éjszakai filmforgatásra is sor kerül.

Munkája során kikkel kerül kapcsolatba, kikkel van dolga?

A koreográfus, táncművész közvetlen kapcsolatba áll a szólótáncossal és a tánckar tagjaival. A zenedarab szerzőjével, zenészekkel is, ha elő zenei kíséret van a produkcióban. Amennyiben a táncelőadás egy nagyobb előadás része, akkor a produkció rendezőjével, a balettmesterrel. Esetenként egyeztet a televíziós felvételeket végző munkatársakkal is.

Követelmények

Milyen fizikai igénybevétellel, megterheléssel jár a munkavégzés?

A koreográfus, táncművész munkája a fizikai megterhelés szempontjából nehéz munka. Tánc közben nagy erő kifejtésre van szükség, gyakran előfordul, hogy súlyos terheket emelnek, cipelnek. A koreográfusnak és a táncművésznek az összes emberi testtartás, mikro- és makromanipuláció elvégzésének lehetőségével számolnia kell pályája folyamán. Az emelés, cipelés, a mászás, egyensúlyozás, a görnyedés, guggolás, kényszertesthelyezettel járó mozdulatok egyaránt előfordulhatnak a koreográfiában. A koreográfus, táncművész megterhelése a pszichés és érzelmi túlterhelésből is fakad. A szerepformálással együtt járó hatalmas szellemi erőfeszítés, a gyakori érzelmi magasfeszültség olykor erejükön felüli teherpróba elé állítja a művészeket.

Milyen környezeti ártalmakkal, hátrányokkal járhat a szakma gyakorlása?

Munkakörnyezeti ártalom a baleseti veszély (pl. partner emelése, rossz mozdulat esetén), s a mozdulatok gyakorlása, ill. kivitelezése során felverődő por. A munkához hozzátartozik az átlagtól eltérő munkaidő-beosztás (éjszakázás, hétvégi munka).

Milyen egészségügyi követelményeket támaszt ez a szakma?

Fontos tudni, hogy minden foglalkozásnak szigorú egészségügyi alkalmassági feltételei vannak.

A fontosabb szempontok közül néhányat kiemelünk, tájékoztató jelleggel:

- jó látás,
- teljes látótér és térlátás,
- ép hallás,
- karok, kezek, ujjak fokozott használata,
- lábak, lábfejek fokozott használata,
- fokozott figyelem,
- együttműködés.

A foglalkozás gyakorlása során felmerülő kockázati tényezők:

- érzelmi megterhelés,
- tartós kényszer testhelyzet,
- váltakozó munkahely, gyakori utazás,
- túlmunka, nyújtott műszak.

Milyen egyéb tulajdonságok megléte kedvező ebben a szakmában?

A koreográfus, táncművész munkájának lényegi része a mozgás, így elengedhetetlen a jó fizikai teherbírás képessége. Rendszeres gyakorlás, edzés szükséges, hogy izmait kellő kondícióba tartsa. Fontos feltétel a testsúly pontos határok közötti tartása. A koreográfiák megtervezéséhez, a bonyolult mozgáskombinációk elképzeléséhez és kivitelezéséhez kiemelt jelentőségű a jó térelképzelés. A koreográfus, táncművész, alkotó tevékenységet végez, amely elsősorban kreativitást igényel.

A koreográfus, táncművész munkájában jelentős szerepet játszik a figyelemösszpontosítási és - megosztási képesség. Pl. az emelések közben, ügyelnie kell a partner épségére, a mozgás-kivitelezés pontosságára, a zenére, de kapcsolatot kell tartania a nézőkkel is anélkül, hogy akár a színpadon, akár a nézőtéren fellépő esetleges zavaró inger kizökkentené a kívánt ritmusból, ill. a szerep követelményeiből.

Milyen tantárgyakban kell jó eredményt elérni ehhez a szakmához?

A koreográfus, táncművész szakmához fontos, hogy szeresse a testnevelést, a mozgást. A zene iránti érdeklődés is fontos lehet. Általában nem elegendő a jó iskolai teljesítmény, gyakran különórákon, próbákon, tánckarokban kell kiváló eredményt elérni a későbbi eredményes munkavégzéshez.

Milyen érdeklődési kör a legelőnyösebb ebben a szakmában?

Érdeklődését tekintve a koreográfus, táncművész elsősorban a mozgás művészete iránt érdeklődik. Önmaga megmutatásához a tánc, a mozgás műfaját választja. A szerepformálással együtt járó hatalmas szellemi erőfeszítés érzékeny személyiséget igényel, s a gyakori érzelmi magasfeszültség olykor erejükön felüli teherpróba elé állítja a művészeket.

A koreográfus újító és irányító érdeklődési típusba sorolható. Szereti kialakítani és kidolgozni a saját elképzeléseit egy-egy produkcióra vonatkozóan. Szereti tanulmányozni a mozgás, a tánc, mint eszköz kifejezőmódjainak lehetőségeit. Szereti, ha váratlan élményekkel, helyzetekkel kerül kapcsolatba, keresi az új és változatos feladatokat, és könnyedén alkalmazkodik a változásokhoz. Keresi a sajátos, csak rá jellemző stílust.

Könnyedén és jól szervezi meg a maga és mások munkáját is, függetlenség, önállóság és szervezethezesség jellemzi a munkáját.

Szakképzés

A koreográfus képzés célja olyan koreográfus-művészek képzése, akik képesek művészileg értékes, eredeti és személyes hangvételű táncművészeti alkotások létrehozására.

Előképzettség

A felsőfokú szakképesítés középfokú végzettségre épül.

Képzési idő

A koreográfus szakon 3 éves, főiskolai szintű képzés folyik.

A képzés összetett, az általános művelődéstörténeti képzést a szakelméleti, szakmai gyakorlati, a színpadtechnikai és koreográfiai ismeretek egészítik ki.

A képzéssel kapcsolatos további információk részletesen a Magyar Táncművészeti Főiskola honlapján található.

Szakmai gyakorlat és szakmai továbbképzés az Európai Unióban

Az alábbi honlapon különböző nemzeti és nemzetközi oktatási-képzési pályázati programok találhatóak. Így többek között az Európai Bizottság Socrates oktatási, és Leonardo da Vinci szakképzési programjai, valamint a felsőoktatásban résztvevők közép-európai CEEPUS programja. A honlap információt nyújt a felsőoktatási rendszereket támogató Tempus III. és az Erasmus Mundus programokról, valamint az Európai Unió Kutatási és Technológiafejlesztési Keretprogramjának lehetőségeiről.

Elérhetőség: www.tka.hu

Kereseti lehetőségek:

Az egyes foglalkozások átlagkereseti statisztikáját – több évre visszamenőleg – az Állami Foglalkoztatási Szolgálat honlapján teszi közzé, a Statisztika menüpontban (egyéni bérek és keresetek statisztikája).

Elérhetőség: www.afsz.hu

Elhelyezkedési lehetőségekről tájékozódhat az Állami Foglalkoztatási Szolgálat kirendeltségein, a www.afsz.hu internetes elérhetőségen, vagy mobiltelefonon a <http://wap.afsz.hu> linken.

A koreográfus foglalkozást bemutató **pályaismertető film** elérhető az Állami Foglalkoztatási Szolgálat www.afsz.hu, valamint a Nemzeti Pályainformációs Központ www.npk.hu, továbbá az e-pálya www.epalya.hu internetes elérhetőségeken.

Kiadja: Foglalkoztatási és Szociális Hivatal

Felelős kiadó: Pirisi Károly főigazgató

Ez a kiadvány az Európai Unió és a Magyar Állam társfinanszírozásával 2005-ben készült. Aktualizálva 2008-ban. A jelen dokumentum tartalma nem feltétlenül tükrözi az Európai Bizottság a tárgyra vonatkozó hivatalos véleményét.